

Råde kommune
Skråtorpveien 2a
1640 RÅDE

Vår ref.: 358022/2021 - 2021/30621

Deres ref.:

Dato: 18.05.2021

Høringssvar til Strategisk næringsplan for Mosseregionen fra rådsområde Næring i Viken Fylkeskommune

Rådsområde Næring og tannhelse i Viken fylkeskommune har følgende tilbakemelding på Strategisk næringsplan for Mosseregionen:

Sterkt positivt med felles næringsplan for Mosse-regionen på tvers av kommunegrenser som også er forankret i FN17-målsettinger.

God struktur, tydelige prioriteringer og sammenheng med kunnskapsgrunnlaget der det også er gjennomført spesifikke undersøkelser rettet mot næringslivet. God beskrivelse av ytre betingelser og hva som påvirker samfunnsutviklingen fremover relatert til utviklingen i Mosseregionen. Planen er oversiktlig og klart handlingsorientert.

Det henvises til fylkesplan for gamle Østfold fylke, men ikke til «Regional plan for næringsutvikling, forskning og innovasjon i Østfold 2017-2021» som gjelder til ny plan for Viken fylke foreligger. Imidlertid samsvarer flere av innsatsområdene godt med føringer og prioriteringer i både fylkes- og regional plan for tidligere Østfold.

Vennlig hilsen

Janne Bjørntvedt Buhaug Janne B. Buhaug

Avdelingsleder Distrikts- og
regional næringsutvikling

Steinar Normann

Avdelingsleder

Seniorrådgiver

Kopi til:

kinemarie.bangsund@rade.kommune.no

NARING Forskning, utvikling og innovasjon

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG

Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO

Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no

Internett: www.viken.no

Org.nr.: 921693230

Dokumentet er elektronisk godkjent

Et mangfold av kulturbyer, kyst- og skogsidyll

Visit Østfold

Visit Østfold ønsker et sterkere samarbeid med både kommunen og næringslivet i Mosseregionen. Vårt mål er å gi inspirasjon til gode opplevelser og aktiviteter i Østfold-regionen året rundt og utløse besøk på tvers av grenser. Vi samarbeider også med de andre destinasjonsselskapene i Nedre Viken for å gjøre hele regionen til et attraktivt sted å besøke, drive næring og å bo.

Visit Østfold sitt oppdrag er å få flere til å oppdage og velge Østfold som reisemål, samt gi inspirasjon til gode opplevelser, aktiviteter og skape vekst i besøksnæringen. Vårt mål er at lokalbefolkningen og tilreisende trives og bruker regionens tjenestetilbud. Visit Østfold skal legge til rette for godt samarbeid med by- og destinasjonsselskap, og utvikle sterke næringsnettverk. Visit Østfold vil kunne bidra med å løse de aller fleste utfordringene som tas opp i Reiselivsdelen av SNP, og det til en svært lav kostnad.

Bakgrunn

Visit Østfold eies av Viken fylkeskommune, Halden Turist, iSarpsborg, Visit Indre Østfold og næringslivsaktører i Fredrikstad gjennom Reiselivslaget. Visit Østfold har ingen ansatte, men driftes per dags dato av INSPIRIA science center gjennom et team med 6-8 ansatte/innleid involvert. Selskapet har en omsetning på ca. 4,3 mill. NOK. 23% av omsetningen (1 mill. NOK) går til administrasjon og drift.

Medlemskap i Visit Østfold:

Kost for synlighet/drift web per år:	75.000,-
Markedsstøtte per år:	60.000,-
SUM:	135.000,-

Aksjepost i Visit Østfold:

132 aksjer pålydende 389,419 totalt kr. 51.403,-.

Moss får da samme aksjepost som Halden Turist, iSarpsborg, Visit Indre Østfold og næringslivet i Fredrikstad.

Hva gjør Visit Østfold for Moss?

Dagens samarbeid.

Visit Østfold og alle destinasjonene i Østfold (inklusive Moss) har en felles WEB-løsning.

Hver destinasjon har en egen landingsside med Visit Østfold som felles inngangsportal og koordinerende plattform. Frem til 2021 ble Moss sin nettside driftet av Moss kommune, men fra 2021 jobber

Visit Østfold tett med Kristin Utakleiv i Moss i Sentrum. Hun deltar på lik linje med de andre destinasjonsselskapene som Moss sin representant. Første del av 2021 har nettsiden til Moss fått et skikkelig løft, og det er laget mange gode landingssider som forteller om alt som kan oppleves i Mosseregionen.

Disse artiklene er grunnlag for videre felles markedsføring og annonsering av hele Østfold. Destinasjonsselskapene i Østfold har i samarbeid utviklet og laget digitale vandrespill som tar deg med rundt i byen hvor du kan lære mer om byen og lokalhistorien.

Markedsføring

Produktutvikling i Mosseregionen

Våren 2020 fikk Visit Østfold midler fra Viken fylkeskommune til å utvikle skreddersydde elsykkelturer hvor næringen ble koblet på langs rutene. En av turene ble lagt til Moss og Rygge (Jeløya – Støtvig), med søkelys på lokalmat og bedrifter i egne nettverk. Målet med turene var å teste om dette var bærekraftig og også levedyktig. Markedsføringen av disse turene gav synlighet og omtale av hoteller, spisesteder, museer, gallerier og opplevelsessteder i områdene der turene ble gjennomført. Visit Østfold skal også gjennomføre disse turene sommeren 2021.

Omtale i Moss avis:

<https://www.moss-avis.no/moss-rundt-pa-fremtidens-fremkomstmiddel/s/5-67-1108636>

Pilegrimsleden

Pilegrimsleden/Borgleden går gjennom Østfold og Akershus. Det er laget en egen nettside som kobler på overnatting, spisesteder og opplevelser i nærheten av leden. Årlig går mange pilegrimer denne ruten, og vi kan se en økning i besøk til våre nettsider. Borgleden går gjennom Rygge til Moss og Visit Østfold markedsfører og omtaler leden på sine nettsider. [Pilegrimsleden | Borgleden](#)

Borgleden går igjennom frodig kulturlandskap og byr på både skog- og kulturlandskap, og man kan velge overnatting og bespisning på gårder, hotell i byene eller en leilighet/hytte på en campingplass.

Langs leden er det koblet på næring og du kan se idylliske tettsteder, gårdsbruk, middelalderkirker, herregårder og museer samt tallrike kulturminner fra jernalder og bronsealder.

Interreg prosjekter

Målet er å øke kompetanse, kjennskap og omsetning for næringen gjennom et grenseoverskridende samarbeid. Gjennom LAT/LET prosjektet (Leder, aktiviteter og turstier) jobbes det med gode produkter for å øke kompetanse og attraktivitet i regionen.

Kurs- og konferansenettverk

Målet med nettverket er å bygge kompetanse og øke omsetning hos aktørene.

Visit Østfold har et velfungerende Kurs- og konferansenettverk med næringen i gamle Østfold.

Nettverket har aktive representanter fra Moss (bla. Refsnes Gods og Støtvig hotell).

Det blir jevnlig arrangert treffpunkt og samlinger.

Det arrangeres:

- Frokostmøter i regionens byer, felles event i Oslo etc.
- Felles markedsføring av kurs/konferanse i Østfold
- Markedsføring av hver bedrift med strategisk bruk i sosiale medier
- Gode nettsider for bransjen og hver enkelt bedrift
- Kompetanseheving og samarbeid

Felles webbløsning

Visit Østfold jobber overordnet og på vegne av destinasjonsselskapene i Østfold med en felles webplattform og markedssamarbeid. Det vil si at Visit Østfold lager artikler og kjører annonser i ulike digitale kanaler inn mot ferier og høytider, samt annonsering og omtale av bedriftene i kurs- og konferansenettverket. Moss (Moss i sentrum) må selv sørge for å oppdatere nettsiden med aktuelle saker på portalen til Moss, og Visit Østfold sørger for synlighet i sine kanaler med betalt annonsering i sosiale medier og andre kanaler.

Visit Oslo Region

Gjennom samarbeidet med Visit Oslo Region jobber vi mot å koble sammen opplevelser som når ut til internasjonale interesser. For eksempel har det blitt laget kampanjer som Oslo +1, hvor målet er å få besøkende til Oslo til å bli en dag lenger og oppdage områdene rundt Oslo. Det satses også på en Munch-kampanje i forbindelse med åpningen av Munchmuseet. Andre kampanjer er «Urban nature» og «festningsturer».

Nettverk

Visit Østfold er en felles stemme for økt fokus på vår region i det nye stor-fylket Viken, Innovasjon Norge og Visit Norway. Gjennom godt samarbeid og åpen dialog er målet å oppnå økt kompetanse, synlighet og effektivitet gjennom samhandling og fordeling av fellesoppgaver.

Lokalmat

Visit Østfold har innledet et samarbeid med Guld Korn, hvor vi i fellesskap skal fremme lokalmat i regionen. Målet er å bygge nettverket og øke omsetning hos næringslivet.

Visit Østfold skal:

- Skrive artikler om lokalmat som publiseres på våre nettsider
- Markedsføring av matregionen Østfold, med utvalgte bedrifter som har lokalmat i fokus.
- Koble mat og opplevelser sammen
- Kompetanseheving og samarbeid

Råde Mølle

Dyre gård

Buer

KYSTVERKET

RÅDE KOMMUNE
Skråtorpveien 2A
1640 RÅDE

Deres ref.:	Vår ref 2021/4466-2	Arkiv nr	Saksbehandler Aase Kristin Eikenæs Marthinsen	Dato 07.05.2021
-------------	------------------------	----------	---	--------------------

Uttalelse til høring av strategisk næringsplan for Mossregionen - Moss kommune - Råde kommune - Våler kommune - Viken fylke

Vi viser til oversendelse av 23.032021 vedrørende høring av Strategisk næringsplan for Mossregionen.

Strategisk næringsplan for Mossregionen skal være et redskap for kommunene til å gi gode rammevilkår, og være med på å bygge omdømme og understøtte det lokale næringslivet. Det forutsettes at næringslivet selv skal etablere, drive og utvikle de ulike næringene.

I strategisk næringsplan operasjonaliseres mål og strategier i kommuneplanene i Våler-, Råde- og Moss kommune innenfor de områder der regionen har størst potensial ut fra komparative fortrinn og der regionen selv i stor grad kan påvirke utviklingen.

Grunnlaget for Kystverkets engasjement i planarbeidet

Kystverket er en nasjonal etat for kystforvaltning, sjøsikkerhet og beredskap mot akutt forurensning. Kystverket ligger under Samferdselsdepartementet.

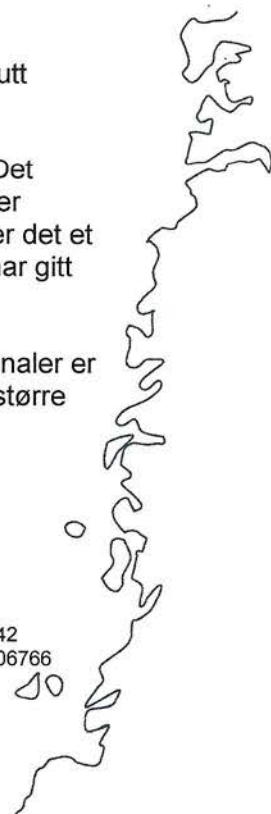
Kystverket tar ansvar for sjøveien og produserer viktige fellesgoder for samfunnet. Det overordnede målet for den nasjonale transportpolitikken er et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til omstilling til lavutslippsamfunnet. Videre er det et nasjonalt mål å flytte godstransport fra vei til sjø/bane. Samferdselsdepartementet har gitt Kystverket i oppdrag å bidra til å utvikle et helhetlig transportsystem.

Et velfungerende sjøtransportssystem bestående av farleder, havner og havneterminaler er svært viktig for næringsutvikling langs kysten, og for at norske bedrifter kan inngå i større handels- og produksjonsnettverk og persontransport.

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: 07847
E-post: post@kystverket.no
Internett: <https://kystverket.no>

Org.Nr.: 874783242
Bankgiro: 7694 05 06766

Kystverkets innspill

Kystverket er opptatt av at sjøtransporten skal være effektiv og tilgjengelig. Strategien nevner at Moss havn spiller en nøkkelrolle for utviklingen av logistikknæringene i regionen. Kystverket viser til at det er utarbeidet Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. De nasjonale forventningene skal følges opp av kommunen og legges til grunn ved utarbeidelse av planer. Kystverket vil særlig trekke frem følgende: *Det er et nasjonalt mål at en større andel av godstransporten skjer på sjø og jernbane. Det er viktig at egnede arealer til effektive logistikknutepunkter som godsterminaler og havner avklares i plan, gjennom samarbeid mellom kommuner og statlige fagmyndigheter. Farleder for skipstrafikken inngår i disse avklaringene. Virksomheter som skaper tungtransport har behov for god tilgjengelighet til jernbane, havner og/eller hovedvegnett.*

Kystverket er i gang med reguleringsplanarbeid som har til hensikt legge til rette for utdypingstiltak i innseilinga til Moss havn. Utdypingen vil føre til bedre trafikkavvikling, kortere seilingstid for fergetrafikken og en enklere seilas for skip inn til Moss havn.

Med hilsen

Jan Morten Hansen
avdelingsleder

Aase Kristin Eikenæs Marthinsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:

MOSS KOMMUNE
VÅLER KOMMUNE

Postboks 175
Kjosveien 1

1501 MOSS
1592 VÅLER I
ØSTFOLD

Statsforvalteren i Oslo og Viken
FISKERIDIREKTORATET REGION
SØR

Postboks 325
Postboks 185
Sentrum

1502 MOSS
5804 BERGEN

Råde kommune

Deres ref:
Vår ref: 2021/63795
Dato: 10.05.2021
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

INNSPILL TIL STRATEGISK NÆRINGSPLAN FOR MOSSEREGIONEN - FRIST 10. MAI 2021

Vi viser til brev fra Råde kommune datert 23. mars 2021 om strategisk næringsplan for Mosseregionen. Formannskapetene i Våler, Råde og Moss kommuner vedtok i mars 2021 å legge ut Strategisk næringsplan for Mosseregionen 2021-2024, datert 14.01.2021 til felles høring i minimum 6 uker.

Mattilsynet er sektormyndighet for å ivareta nasjonale og regionale bestemmelser og føringer i plansaker som berører Mattilsynets forvaltningsområde. Det er tre områder som kan bli berørt. Det er fare for forurensing av drikkevann og drikkevannskilder, fare for spredning av planteskadegjørere og fare for spredning av fiskesykdommer.

Vårt viktigste ansvarsområde i relasjon til planarbeid er knyttet til beskyttelse av eksisterende og framtidige drikkevannskilder og leveringssikkerhet for trygt og nok drikkevann til innbyggerne. En god og sikker vannforsyning er kritisk viktig for samfunnet og avgjørende for folks helse og for samfunnets funksjon og sikkerhet. Drikkevann brukes ellers også som sanitærvann og til brannslukning. Generelt må en føre-var tilnærming legges til grunn for beskyttelse av drikkevannskilder, på kort og lang sikt.

Formål

Strategisk næringsplan for Mosseregionen skal være et redskap for kommunene til å gi gode rammevilkår, være med på å bygge omdømme og understøtte det lokale næringslivet. Det forutsettes at næringslivet selv skal etablere, drive og utvikle de ulike næringene.

I strategisk næringsplan operasjonaliseres mål og strategier i kommuneplanene i Våler-, Råde- og Moss kommune innenfor de områder der regionen har størst potensial ut fra komparative fortrinn og der regionen selv i stor grad kan påvirke utviklingen. Samarbeid med Vestby kommune er spesielt vektlagt da Vestby er del av Mosseregionens felles bo- og arbeidsmarked, og felles utfordringer og muligheter gjør oss sterkere sammen.

Mattilsynets innspill - drikkevann

Mattilsynet synes det er veldig positivt at kommunene jobber sammen om de felles utfordringene dere har. Vi oppfordrer dere til å se på hvordan dere kan ta vare på de naturressursene dere har ved blant annet å redusere spredt avløp og andre forurensninger til drikkevannskilder.

I plan for Opplevelsesnæring i Mosseregionen, punkt 3,2 (figur 2 Swot- Analyse) kommer det frem som en svakhet, at Vansjø ikke er utnyttet.

Vi vet ikke helt hva dere legger i dette om at Vansjø ikke er utnyttet.

Videre står det i punkt 4.3 Vekstområder i strategisk plan for Mosseregionen punkt 2 a, at dere skal utforme en felles plan for etablering av attraksjoner og tilbud, arrangementer og nye opplevelser basert på ressursene vann, historie, kultur og lokalmat. Det kommer ikke her frem hvilke vannressurser dere tenker på eller hvilke nye opplevelser det dreier seg om.

Vansjø er en drikkevannskilde som må beskyttes. Mattilsynet viser til FNs bærekrafts mål nr. 6 om å sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold til alle. Selv om vi i Norge liker å tro at vi har god tilgang på tilstrekkelige mengder med drikkevann med god kvalitet, så er det viktig å huske på at disse ressursene er under stort press, spesielt i pressområder i og rundt Oslofjorden. Bebyggelse og menneskelig aktivitet i nærhet av drikkevannskildene kan utgjøre en fare for forurensing. Vi minner her om at Mattilsynet i desember 2019 sendte ut en oppdatert advarsel mot fritidsfiske i Vansjø på grunn av høye verdier av PFOS.

Vi viser også til vår uttalelse til ny kommuneplan for Moss kommune, datert 23.09.2019. Her uttalte vi oss i forhold til det å tilrettelegge Vansjø for næringsutvikling inn mot turisme og rekreasjonsområde. I utgangspunktet ser vi ikke noe problem med at deler av Vansjø området benyttes til rekreasjon og en begrenset turistnæring. Vi understreket likevel viktigheten av at denne utviklingen ikke må komme i konflikt med drikkevannsinteressene og sette drikkevannssikkerhet i fare. I forslaget til ny arealplan for Moss kommune, er det lagt inn en sikringssone for drikkevann i nedbørsfeltet til Vansjø. Her kommer det frem i bestemmelsen at: *Innenfor hensynssonen skal vannverkseier forespørres ved alle tiltak.* Drikkevannsressursen skal prioriteres først, og tiltak med fare for drikkevannskilden er ikke tillatt.

Vansjø som drikkevannskilde er en vesentlig naturressurs som må ivaretas for å sikre en trygg og bærekraftig arealbruk.

I strategisk næringsplan for Mosseregionen punkt 2,3 sier dere at *God og tilstrekkelig tilgang på næringsarealer og infrastruktur spiller en nøkkelrolle i næringsutviklingen. I Fylkesplanen for Østfold «Østfold mot 2050» er det avsatt 4 store regionale næringsområder i Mosseregionen. Vanem i Moss, Klypen/Nike i Våler og Missingmyr i Råde er avsatt som areal for plasskrevende næringer, mens et areal nordvest for flyplassen i Rygge er avsatt for flyplassrelatert-/kunnskapsbasert næring. Det er forutsatt at kommunene i regionen skal samarbeide om utviklingen av disse områdene.*

Dere sier også at det vil være viktig å sikre tilstrekkelig kapasitet i øvrig infrastruktur som utbygging av EL-nettet, vann og avløp og fiber.

Vi erfarer at den enkelte kommune og vannverkseier har utfordringer med å etterleve drikkevannsforskriftens krav om levering av tilstrekkelige mengder med drikkevann til enhver tid. Dette fordrer gode og robuste løsninger for drikkevann og klare avtaler om reservevannforsyning. Dette vet vi er svært kostbart og må ofte løses i et regionalt samarbeid.

Mattilsynets innspill - Planteskadegjørere

Mattilsynet vil fremheve den generelle aktsomhetsplikten etter matloven § 18: *Enhver skal utvise nødvendig aktsomhet, slik at det ikke oppstår fare for utvikling eller spredning av planteskadegjørere. Dette gjelder først og fremst regulerte planteskadegjørere i forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere samt fare for spredning av floghavre som er regulert i forskrift om floghavre.*

Det er i denne forbindelse viktig at risiko for spredning av planteskadegjørere og floghavre i arealforvaltning og for eksempel masseforflytting fra dyrka mark er med i vurderingene og målsettingene i planbeskrivelsen

Med hilsen

Bjørg Voje Heieren

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til

MOSS KOMMUNE PLAN, MILJØ OG TEKNIKK
VÅLER KOMMUNE PLAN OG MILJØ
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 175
Kjosveien 1
Postboks 325

1501
1592
1502

MOSS
VÅLER I ØSTFOLD
MOSS

Strategisk næringsplan for Mosseregionen 2021 – 2024 – Forslag datert 14.01.21 utarbeidet av Mosseregionens Næringsutvikling(MEU)

Moss I Sentrum (MIS) og Moss Gårdeierforening (MGF) har gjennomgått forslaget til Strategisk næringsplan (SN).

Vi vil først og fremst gi honnør til MEU for det arbeidet som er nedlagt og hvor oppdatert man er på de viktige punktene samt ivaretagelse av hele regionen og påpekning av hvor viktig det er å ha et velfungerende sentrum i Moss by.

Moss kommune, MIS, MGF og andre organisasjoner har i de senere årene arbeidet godt sammen i et offentlig/privat samarbeid (OPS) gjennom Sentrumsoffensiven og senere Byliv. Det er lagt ned store ressurser både arbeidsmessig og økonomisk. OPS samarbeidet er blitt lagt merke til ut over byens grenser ved at man nå henviser til Moss flere steder i landet hvordan man har fått til et så godt samarbeid hos oss. Vi er også blitt tildelt en høythengende pris for dette arbeidet.

Det gode samarbeidet skal nå videreutvikles hvor man fortsetter å bygge videre på etablerte rutiner, rapporteringer og tiltak med tanke på utvidelse av det tette samarbeidet.

Stikkordene i så måte er informasjon, kommunikasjon og samhandling både når det gjelder økonomi, tiltak og påvirkning i utarbeidelse av arealplaner, arealbruk, sentrumsplan, næringsetableringer, arbeidsplasser, kultur etc.

Forslaget til strategisk næringsplan inneholder de nevnte ingredienser og indikerer at et godt og nært samarbeid mellom aktørene i byen og kommunen skal fortsette og også forsterkes.

«Planen legger vekt på å utnytte lokale fortrinn, samt å utvikle samarbeid, struktur og kultur for en styrket næringsutvikling i Mosseregionen i årene som kommer.» Sitat fra planforslaget. Videre siterer vi fra rammebetingelsene følgende: *«Endringene må komme som et samarbeid mellom innbyggere, næringsliv, landbruk, kommunene og andre offentlige aktører.»*

Punkt 2.3 Næringsarealer og infrastruktur side 10

Sitat fra side 10: *«For å sikre rett virksomhet på rett plass er det i fylkesplanen for Østfold gitt regionale planbestemmelser for lokalisering av handel og arbeids- og/eller besøksintensive arbeidsplasser. Formålet med bestemmelsene er å styrke eksisterende by- og tettstedssentre, bidra til effektiv arealbruk og legge til rette for miljø og helsefremmende transportvalg. Dette betyr f.eks at all detaljhandel kanaliseres til sentrum av byer og tettsteder, mens plasskrevende varer kan etableres i egne «avlastningsområder» utenfor sentrum. Likeledes skal offentlige arbeidsplasser og/eller besøksintensive virksomheter lokaliseres til sentrum av byer og tettsteder. De regionale planbestemmelsene er førende for den kommunale planleggingen».*

Moss sentrum står foran rullering av sentrumsplanen. Med henvisning til sitatet fra Strategisk næringsplan fremheves arealeffektivitet. I dette legger MGF at det skal bygges tettere og høyere i tråd med sentrale myndigheters anbefaling. Dette praktiseres bl.a. i

Høydaområdet. Grønne lunger og uteoppholdsarealer må tilstrebes i sentrum og da må man kompensere for dette ved bygging i høyden. **Planen bør gi anbefaling om dette der det er naturlig.**

Planforslaget burde kanskje vært tydeligere på viktigheten av å finne en løsning for å få ferge- og havnetrafikken fjernet fra sentrumsgatene. En moderne by i vekst som Moss er, kan ikke være belastet med slik forurensning og hindring for transport og næringsliv.

Vi tillater å sitere følgende fra planforslaget side 10: *«I tillegg vil det være viktig å sikre tilstrekkelig kapasitet i øvrig infrastruktur som utbygging av EL-nettet, vann og avløp og fiber».*

Moss er inne i en større ekspansjonsperiode, med mange ønsker om utvikling, utbygging og etablering av arbeidsplasser. Vi må tilstrebe å bli oppfattet som en god servicekommune og å tilstrebe å bli en positiv «ja» kommune. **Vi ønsker at det påpekes at det er viktig å sikre god planleggings- og saksbehandlingskapasitet i kommunen.**

Under SWOT- analysen på side 26 bør man vurdere å tilføye følgende:

Under styrker

- Gode parkeringsmuligheter
- Sjø- og naturnært

Under muligheter

- Utvikle sjø- og naturrelaterte aktiviteter

Under fokusområder side 20 siteres:

«For å lykkes med næringsutvikling i Mosseregionen er det viktig å fokusere på noen vesentlige forutsetninger; levende og attraktive sentrumsområder, næringsaktive kommuner, samt innovasjon og kompetanse. Dette er vesentlige faktorer for alle typer næringer i regionen, herunder industri, handel, tjenesteyting, helse og landbruk der mange er sysselsatt og vekstmulighetene er store».

Forslag til planen utdyper videre på side 20 levende og attraktive sentrumsområder. Vi applauderer det som er nevnt på denne siden. Vi mener at underpunktet dette gjør vi, **bør et tydelig kulepunkt være å bygge opplevelsesnæring med fokus på vertskapsrollen** selv om dette kommer under punkt 4.3. Dette området tiltrekker seg mange mennesker, gir nye etableringer og fremtidige arbeidsplasser. Det er med på å gjøre byen attraktiv. Det vises for øvrig til plan for utvikling av opplevelsesnæringen og landbruksbasert reiseliv i Mosseregionen utarbeidet av Børre Berglund. Vi vedlegger også et innspill fra MIS til strategisk næringsplan i denne forbindelse.

Innspill til strategisk næringsplan fra Moss I Sentrum MIS:

Med disse punktene ønsker vi å formidle at den strategiske næringsplanen bør inkludere og inneholde mere følelses baserte og folkelige eksempler som innbyggerne i regionen kan kjenne seg igjen i. Vi ser det som utrolig viktig at vertskapsrollen både til nye innbyggere, men ikke minst ny etablerende firmaer blir ivaretatt. Dette er veldig viktig for regionens omdømme.

- Oppdatere noen av bildene på forsiden for eksempel få med det nye stupetårnet på Fleischer brygge.
- Vi ser at det mangler de følelses baserte tingene i planen. Det bør fokuseres mere på sjø-Vansjø-Jeløya. Når man i denne planen nevner sjøen snakker man om industri og Moss havn, men man glemmer hvor viktig det er å ha en attraktiv sjøside med bystrand etc.

Viktig å sette fokus på kultur- og opplevelses næringen, da alt dette igjen vil gi en attraktiv bo by og økt befolkningsvekst. I denne sammenheng er det også viktig å sette fokus på alle de fantastiske arenaene vi har i regionen. For eksempel den nye scenen og naturstien i Nesparken, hvem har ansvaret for at dette brukes? Hvem har ansvaret for programmeringen av de forskjellige arenaene?

- Videreføring av ByLiv- viktig og fremme ting som allerede fungerer. Vi ser at samarbeidet rundt prosjektet ByLiv er en god måte å jobbe på, når det gjelder kommunalt/privat samarbeid, og at denne måten er mulig å bruke inn i andre settinger også.

Viktig å sette fokus på Moss som et regionsentrum, samt at sentrum som det ligger i dag er vårt fokusområde. Det bør komme frem at det er viktig for kommunen å lage gode møteplasser. Tettstedene i regionen blir nevnt i planen, det betyr at Moss må være et kraftfullt sentrum, da det er kun Moss som har bystatus.

- Sette større fokus på de arbeidsplassene som allerede finnes og videreutvikle disse. Vertskaps rollen? Hvem følger opp og ivaretar disse? Er vi gode på dette, eller finnes det mere potensiale? Hvis disse blir ivaretatt vil de bli gode ambassadører og igjen føre til nyetableringer. Et eksempel på dette er initiativet som MIS tok til velkomstpakken til alle nye innflyttere.

Jobbe mere aktivt for å få inn alle typer arbeidsplasser, ikke bare arbeidsplasser som krever høy utdanning, men også arbeidsplasser til de som allerede bor i Moss. Dette med grunnlag i rapporter som sier at andelen innbyggere i Mosseregionen med lang høyere utdanning ligger lavere enn landsgjennomsnittet. Andelen med fagskole er høy i Mosseregionen, så derfor blir det viktig å få inn flere arbeidsplasser innenfor eksempel spisesteder og aktivitets -og opplevelsesnæringen.

- Vi ser at Moss I Sentrum allerede jobber med flere av tingene som beskrives i nærings planen, dog i mindre format, for eksempel nettverksbygging innenfor og på tvers av eksisterende bransjer, samarbeid om ulike prosjekter som gir positive ringvirkninger på hele regionen.

Innspill til Swat analysen for å få en mere folkelig vinkling:

- Styrker: sjø- Vansjø, Jeløya, ett stort kultur tilbud som er og har vært en bærebjelke i byen.
- Muligheter: er i full gang med å bygge ett attraktiv sentrum med gode bo- og leve miljøer.

Sluttkommentar

Forslag til strategisk næringsplan inneholder alle muligheter for både private og offentlig initiativ til et fruktbart OPS samarbeid. Videre bygger forslaget på en videreutvikling og styrking av det allerede etablerte samarbeidet mellom kommunen/Byliv/MNU/MGF og MIS.

Dette vil også danne grunnlaget for de øvrige organisasjonene og foreningene til å delta og å utvikle OPS for å møte den utviklingen vi ser har kommet og vil forsterkes i årene som kommer.

Vi ønsker også at det forslaget til Strategisk næringsplan fremheves følgende **«Under ellers like vilkår, skal lokale leverandører foretrekkes der de kan levere etterspurte kompetanse, materiell og tjenester».**

Vi vil anbefale at denne planen med noen justeringer vedtas i sin helhet.

Lykke til!

Moss Gårdeier Forening

Yngvar Sommerstad

Sign

Moss I Sentrum

Kristin Utakleiv

Sign.

Missingen Velforening representerer boområdene nærmest Åkebergmosen i Råde kommune med cirka 160 boenheter. Som nærmeste nabo til industrifeltet finner man også Missingmyr barnehage med cirka 65 barn. Nærheten til industriområdet samt E6 vest for boligfeltet og Råde pukkverk og massedeponi nordøstover gjør boligfeltet inneklemt mellom støykilder. Velforeningen er derfor svært opptatt av å verne om det lille vi har igjen av grønne lunger og turområder rundt boligfeltet.

Vi er spesielt opptatt av at næringsområder etableres på en slik måte at påvirkningen på naboer minimeres og at både boligfelt og næringsområde kan leve i godt naboskap. Dessverre er ikke dette vår opplevelse av det nevnte industrifeltet i dag. Selv om intensjonen er god og reguleringsplanen har bestemmelser som skal sikre et godt naboskap er vår erfaring at dette ikke følges opp av kommunen på tross av gjentatte henvendelser fra både velforening og enkeltpersoner. Noen konkrete eksempler på gjentatte hendelser med negativ påvirkning på boligfeltet er;

- Brenning av avfall som røyklegger boområdet
- Støyende industri nærmest boområdet, stikk i strid med reguleringsplanen
- Støy til alle døgnets tider inkludert søndager og helligdager, herunder pukking av steinmasser og fresing av asfalt
- Deponering av stein og andre masser som skaper mye tungtransport med påfølgende trafikale utfordringer
- Forsøpling i form av oljedunker, kasserte kjøretøy m.m.
- Dårlig vanntrykk som kommunen i dialog har antydnet kan skyldes vannkrevende virksomhet på industriområdet

Reguleringsplanen skisserer også et parkbelte/vegetasjonsskjerm, denne er ikke fullført mot myrområdet, kun mot veien inn til boligfeltet. Reguleringsplanen viser også etablering av gang og sykkelsti på industriområdet slik at man kan få enkel tilgang til friluftsområdene rundt Isebakketjern. Dette er heller ikke etablert. Trafikken inn på boligfeltet skaper også tidvise utfordringer og farlige situasjoner. Blant annet tør ikke lenger barnehagen å ta med seg barna over krysset og videre inn mot Rabben. Fremtidige forslag for utbygging av industrifeltet vil gjøre et kraftig innhogg i det lille som er igjen av grønne lunger.

Vi anser at summen av dette ikke er i tråd med FN's bærekraftsmål nr 3, 6, 9, 11, 15 og 17.

Vi ber om at beboernes interesser ivaretas i fremtidig utvikling og er spesielt opptatt av at det etableres rutiner og praksis som sikrer at de gode intensjonene i reguleringsplaner faktisk følges i praksis.

I umiddelbar nærhet til Åkebergmosen ligger det en rekke populære turstier og opplevelser, blant annet Batteriveien, Isebakketjern, Feltspatgruvene og Trestikkmyra. Batteriveien knytter også forskansningene/batteriene på Gyllerås, Høyås og Vetaåsen sammen. Disse områdene er viktige å hensynta i forhold til industriområdet. Turmålenes popularitet gjør også at det kommer tilreisende med bil for å gå tur i området. Å legge til rette for parkering i grensen mellom industriområdet og friluftsområdene er nødvendig da det er flere utfordringer med parkering i dag.

På vegne av Missingen velforening
Per Kristian Andreassen

Regionrådet for Mosseregionen

Saksbehandler, innvalgstelefon

Torgeir Fagersand, 69247593

Anette Søråas, 22003673

Moss - Råde - Våler - Uttalelse til høring av strategisk næringsplan for Mosseregionen 2021 - 2024

Vi viser til brev av 23. mars 201 med høring av strategisk næringsplan for Mosseregionen 2021 – 2024. Mosseregionen består av kommunene Moss, Råde og Våler.

Bakgrunn

Det fremgår av planforslaget at Mosseregionen skal være et redskap for kommunene til å gi gode rammevilkår, være med på å bygge omdømme og understøtte det lokale næringslivet. Blant annet ønskes å utnytte potensialet for attraksjonsbygging som del av opplevelsesnæring og landbruksbasert reiseliv. Det er i forbindelse med dette arbeidet lagt en plan for utvikling av opplevelsesnæringen og landbruksbasert reiseliv i Mosseregionen som ligger som vedlegg til næringsplanen.

Statsforvalterens rolle

Vår hovedoppgave er å bidra til at planer hjemlet i plan- og bygningsloven ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, samfunnssikkerhet, samt barn og unges interesser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer.

Vurdering

Vår tilbakemelding er kun tilknyttet interesser innen landbruk. Vi har dessverre ikke hatt kapasitet til å vurdere planen innenfor andre saksfelt vi skal ivareta.

Landbruk, matproduksjon og landbruksbasert næringsutvikling

Det er positivt at næringsstrategien og den vedlagte *Plan for utvikling av opplevelsesnæringen og landbruksbasert reiseliv i Mosseregionen* omfatter landbruk og landbruksbasert næringsutvikling. I tillegg er det positivt at strategien peker på landbrukets betydning for en rekke ikke-prissatte varer og tjenester som gjør kommunene mer attraktive.

Målt i sysselsetting og omsetning utgjør det primære landbruket en relativt liten del av regionens næringsliv, men sammen med ringvirkninger for reiseliv og videre foredlingsledd framgår det at sektoren bidrar betydelig.

Vi viser til *Regionalt næringsprogram for Oslo og Viken 2019-2022*, og oppfordrer Mosseregionen til å bruke denne i arbeidet med næringsstrategien. For informasjon om andre tiltak og virkemidler for landbruk og landbrukstilknyttet næring, viser vi også til veiledning på våre nettsider om *Regionalt bygdeutviklingsprogram for Oslo og Viken (2019-2022)*, *Regionalt miljøprogram for jordbruket (RMP) for 2019 – 2022* og *Regionalt skog- og klimaprogram i Oslo og Viken 2019-2022*. *Handlingsplan for skogbruk i Oslo og Viken 2021-2025* er nylig vedtatt.

Dyrka og dyrkbar jord har stor betydning for nasjonal matforsyning og matberedskap, og det er satt nasjonale mål og føringer for jordvern og om å øke matproduksjon. Mosseregionen har noen av de mest produktive og verdifulle jordbruksarealene i landet. Området har muligheter til å øke produksjon av korn- og proteinvekster, grønnsaker, frukt og bær. Satsing på slike produksjoner har også nasjonal og regional prioritet. Muligheter for økt matproduksjon, i form av lokalmat, urbant landbruk, spesialproduksjoner og volumproduksjon, kan derfor utdypes i strategien.

Jordbruksarealene er av nasjonal verdi for matproduksjon. Det er avgjørende for landbruksnæringen at arealressursene blir ivaretatt og at arealbruk er forankret i kommuneplanen. Nye næringsarealer i kommunene må derfor legges utenom dyrket jord, og både nye og eksisterende næringsområder må utnyttes mest mulig arealeffektivt.

Reiseliv, lokalmat og grøntnæringer, kompetanse

Landbruket er en leverandør til opplevelsesnæringer. En utvikling av opplevelsesnæringen i Mosseregionen, vil bety økte muligheter for verdiskapning også i landbruket. Både for det landbruksbaserte reiselivet som en del av opplevelsesnæringen, men også for lokalmatprodusenter som leverer til regionens spisesteder, butikker osv. Satsing på opplevelsesnæring og lokalmat og kobling til kvaliteter i natur- og kulturlandskapet i Mosseregionen, synes vi derfor er svært viktig.

Mosseregionen omfattes av «Herregårdslandskapet i Rygge». Området er Nasjonalt utvalgt kulturlandskap i landbruket (UKL). Dette kan være en styrke for utvikling av opplevelsesnæringer i regionen og gir muligheter for utvikling av spennende reiselivsprodukter.

Mosseregionen kan styrke arbeidet med organisering av fellesoppgaver i reiselivet. En sterk organisasjon som løser fellesoppgaver innen markedsføring, tilrettelegging og utvikling vil også hjelpe relativt sett små aktører fra landbruket med profesjonalisering og samarbeid med øvrig reiseliv. En helhetlig utvikling av reiselivet styrker tradisjonelt sett samarbeidet mellom aktørene, og kobler kultur, natur, landbruk og det tradisjonelle reiselivet. Bidrag/kompetanse på digitalisering for den enkelte bedrift er viktig for å tilby de digitale løsningene som kundene krever.

I tillegg til å øke regionens attraksjonskraft, styrker satsing på slike fellesoppgaver også identitet, kjennskap og stolthet hos egen befolkning i regionen. Landbruket bidrar til stedlig identitet gjennom kulturlandskap med bygningsarv, historie og kvalitetsråvarer. Kjennskap og stolthet i befolkningen er viktig for omdømmebygging for landbruket.

Vi oppfordrer Mosseregionen til å samarbeide med næringsorganisasjonene i landbruket, øvrig næringsliv og FOU-miljøer *Samarbeid mellom næringsliv og kompetansemiljøer innen forskning og utdanning* for biologiske produksjoner, landbruk og grønn omstilling, kan drøftes i strategien.

Aktuelle kompetansemiljøer i nærheten av regionen kan være Kalnes vgs naturbrukslinje, Tomb vgs, Universitetet for miljø og biovitenskap (NMBU), NIBIO, trebruksmiljøet, Borregaard m.fl..

Arbeidskraft med relevant *kompetanse* er viktig for videre næringsutvikling knyttet til landbruk og grønn omstilling. Mange reiselivsbedrifter og landbruksproduksjoner i en særstilling med tanke på behov for sesongarbeidskraft og kunnskap, noe som ytterligere understreker betydningen av samhandling mellom næringsliv og utdanningsinstitusjoner.

Klimagassutslipp, sirkulærøkonomi, grønn omstilling og næringsutvikling i jord- og skogbruk
Tiltak for å nå Norges klimaforpliktelser kan føre til utfordringer og kostnader for næringslivet. Strategien kan vurdere potensial for utslippskutt i næringslivet, men også muligheter for grønn omstilling og sirkulærøkonomi. Jord- og skogbruk og landbruksrelatert næring kan være en del av løsningen på en rekke samfunnsområder.

Skogbruk og verdikjedene knyttet til skogbruket, bør tas med. Skogbruk og trenæring er viktige leverandører av tre som byggemateriale og bioenergi. For statistikk og arealtall om skog og skogbruk viser til våre nettsider og NIBIOs «arealbarometer».

Vi ber om å få tilsendt vedtatt plan.

Med hilsen

Carl Henrik Jensen (e.f.)
seniorrådgiver

Torgeir Fagersand
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Medsaksbehandlere: Anette Søråas, landbruksavdelingen.

Kopi til:
Viken fylkeskommune
Råde kommune v/ Kine Marie Bangsund

Postboks 220 1702 SARPSBORG

MOSS KOMMUNE
c/o Mossregionen Næringsutvikling AS

Deres referanse

Vår referanse

2021/6768-2-104896/2021-HELHAS

Klassering

144

Dato

05.05.2021

Høringssvar - Strategisk næringsplan for Mossregionen

Faggruppen i Søndre Viken Næringsregion har behandlet Strategiske næringsplan for Mossregionens 2021-2024. Søndre Viken Næringsregion består av kommunene Aremark, Fredrikstad, Halden, Hvaler og Sarpsborg.

Generelt sett synes vi planen er et gjennomført dokument med god struktur. Den fokuserer på noen viktige konkret forbedringsområder. Planen er lettlest og visuelt tiltalende.

Utfordringsbildet er godt beskrevet. Dog nevnes ikke problematikken rundt lav sysselsettingsgrad i befolkningen.

I SWOT-analysen nevnes (1) Liten grad av forskning, utvikling og innovasjonsaktiviteter og (2) Mangel på utdanningsinstitusjoner i Mossregionen. Basert på dette savnes noe tekst om et tettere samarbeid med HiØ, NORSUS, IFE, Smart Innovation Norway med flere i regionen.

For øvrig, når det gjelder det regionale samarbeidet, så nevnes ikke muligheten for regionalt samspill / samarbeid med Søndre Viken. Man har jo tidligere hatt et nært samarbeid spesielt knyttet til utvikling av statlige arbeidsplasser. Når man leser planen, så synes det heller ikke som om Mossregionen ønsker å ta aktivt del i samarbeidet i Osloregionen.

For øvrig tror vi man kan dra nytte av et tettere samarbeid innenfor destinasjonsutvikling i Østfold. Spesielt fordi man har noen felles interessepunkter som Munch og hendelsene rundt Mossekonvensjonen i 1814 med flere.

Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Helge Bollæren Hasvold
virksomhetsleder

Næringsutvikling

Besøksadresse: Nygaardsgt. 16, 1606 Fredrikstad
E-postadresse: postmottak@fredrikstad.kommune.no
Telefon: 69 30 60 00 Org.nr: 940039541

Postadresse: Postboks 1405, 1602 FREDRIKSTAD
Webadresse: www.fredrikstad.kommune.no
Tlf. saksbeh.: 916 03 444 Bankkonto: 5122 05 77000

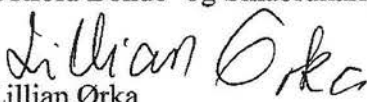
Høring strategiske næringsutviklingsplan for Mosseregionen

Østfold Bonde- og Småbrukarlag har følgende høringssvar:

- Landbruket og næringsmiddelindustrien er svært lite nevnt. Dette bør rettes opp. I tillegg til gode korn- og grasarealer har vi Raet gjennom Råde og Rygge og Jeløya som noen av de viktigste grønnsakområdene i landet. Her er dyrking av ferdigplen feil bruk av dyrebare jord.
- Beliggenheten er en viktig ressurs for landbruket i regionen. Det er kort vei til store kundegrupper. Dette gir muligheter for nye produksjoner og salgskanaler.
- Ekspansjonsmuligheter i landbruket:
 - Småskala grønnsak- og bærproduksjoner
 - Andelslandbruk

Gründere uten gård (markedshage, hage, urbant landbruk, sanking av ville vekster) kan dekke økt behov innenfor grøntsektoren, selvforsyning og kriseberedskap. De må hjelpes med nødvendig kapital, få muligheter hos Innovasjon Norge.
- Matfylket Østfold og lokalmat. Eksportmuligheter og konkurransefortrinn med rein mat med lokal identitet.
- Satsing på å bedre jordhelsen: Dette gir gevinst på flere områder: Karbonfangst, vannkvalitet og matkvalitet.
- Viktig med sterkt fokus på jordvern. Dyrkajord i randsona av byer/tettsteder er ofte svært utsatt. I denne regionen er disse jordbruksarealene av svært god kvalitet.
- ⑩ Sirkulærøkonomi. Restråstoff fra fiske og landbruk (f.eks. grønnsaker, verpehøns, ull, slakteavfall, innmat fra fisk) kan utnyttes til gjødsel for landbruk og mat i oppdrettnæringen. Lover og forskrifter må tilpasses. I Mosseregionen er veien kort til forskningsmiljø på Ås og samarbeidsprosjekter.

Med vennlig hilsen
For styret i
Østfold Bonde- og Småbrukarlag

Lillian Ørka
sekretær

Yngvar Trandem

Fra: Johansen Bjørn Winther <bjnjoh@hvaler.kommune.no>
Sendt: onsdag 5. mai 2021 10.53
Til: Yngvar Trandem
Emne: Høringsuttalelse Hvaler kommune
Vedlegg: Høring - Mosseregionens strategiske næringsplan_Hvaler k.docx

Oppfølgingsflagg: Følg opp
Status for flagg: Flagget

MNU

RE. HØRING – MOSSEREGIONENS STRATEGISK NÆRINGSPLAN.

Hei.

Faggruppen i Søndre Viken Næringsregion har behandlet Strategiske næringsplan for Mosseregionen 2021-2024, og utformet vedlagte uttalelse. Hvaler kommunes slutter seg til denne og vil ikke avgi en egen høringsuttalelse.

Lykke til med arbeidet videre!

Vennlig hilsen

Bjørn Winther Johansen

Næringssjef

Hvaler kommune

Mob: +47 979 81 439

E-post: bjnjoh@hvaler.kommune.no

